

[Startside](#) > ... > [Domstolsprocedurer](#) > [Civilretlige Sager](#) > [Bevisoptagelse](#) > Romania

Bevisoptagelse

 Rumænien

Indholdet er leveret af

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Bevisbyrde

Det primære retsgrundlag findes i: artikel 249-365 i den rumænske civile retsplejelov (*Codul de procedură civilă*).

1.1 Hvad er reglerne om bevisbyrde?

En påstand, som fremsættes i løbet af en retssag, skal bevises af den part, som fremsætter den, undtagen i visse tilfælde, som udtrykkeligt er fastsat ved lov. En sagsøger skal føre bevis for sin sag. For indsigelser, som rejses af sagsøgte, har sagsøgte bevisbyrden. Hvis der fremsættes formodninger, overgår bevisbyrden fra den part, til hvis fordel formodningerne er blevet fremsat, til modparten.

1.2 Er der regler, der fritager for at føre bevis for bestemte forhold? I hvilke tilfælde? Er det muligt at føre bevis for, at en bestemt formodningsregel ikke er gyldig?

Ingen behøver at føre bevis for noget, som retten nødvendigvis allerede har viden om.

Det antages, at retten har viden om gældende ret i Rumænien. Lovtekster, som ikke er offentliggjort i Rumæniens statstidende (*Monitorul Oficial*) eller på anden vis, internationale konventioner, traktater og aftaler, som gælder i Rumænien, men som ikke er indarbejdet i lovgivningen, og folkeretlig sædvaneret skal bevises af den interesserede part. Regler, der er fastlagt i klassificerede dokumenter, kan kun bevises og konsulteres på de ved lov fastsatte betingelser. Retten kan efter eget initiativ tage en anden stats lovgivning til efterretning, forudsat at denne ret gøres gældende. Fremmed ret skal bevises i overensstemmelse med bestemmelserne i den civile lovbog (*Codul civil*), som omhandler den fremmede rets indhold.

Hvis et forhold er almindeligt kendt og ikke bestrides, kan retten beslutte, at der efter omstændighederne ikke skal føres bevis for forholdet. Skikke, adfærdsregler og fremgangsmåder, som er fast praksis mellem parterne, skal bevises af den part, som gør dem gældende. Lokale love og bestemmelser skal kun bevises af den part, som gør dem gældende, hvis retten anmoder derom.

En formodning er en konklusion, som loven eller retten udleder af et kendt forhold for at bevise et ukendt forhold. En retlig formodning (*prezumțiã legală*) fritager den part, der drager fordel deraf, for bevisbyrden for alle de forhold, som ifølge loven er bevist. En retlig formodning bortfalder, hvis der føres bevis for det modsatte, medmindre andet er fastsat ved lov.

1.3 I hvor høj grad skal retten være overbevist om et forhold for at basere sin dom på det pågældende forhold?

Beviser skal være antagelige og skal være relevante for sagens afgørelse. Retten afgør frit og efter eget skøn, hvorvidt de faktiske omstændigheder, for hvilke bevisbyrden er blevet fastlagt, består eller ej, medmindre deres beviskraft er fastsat ved lov.

2 Bevisoptagelse

2.1 Kræver bevisoptagelse altid, at en part skal anmode herom, eller kan dommeren i visse tilfælde også optage bevis af egen drift?

Beviser skal fremlægges af sagsøger i begæringen og af sagsøgte i svarskriftet, medmindre andet er fastsat ved lov. I modsat fald kan beviserne udelukkes. Hvis de fremlagte beviser ikke er tilstrækkelige til, at sagen kan afgøres, kræver retten, at parterne fremlægger supplerende beviser. Retten kan desuden af egen drift sætte spørgsmålstegn ved parternes behov for at føre yderligere beviser og kræve, at der ikke føres yderligere beviser, selv om parterne modsætter sig dette.

Parterne kan anmode om at få følgende beviser optaget: Dokumenter, sagkyndige erklæringer, vidneforklaringer, besigtigelser og indkaldelser til afhøring kan indgives af en part med henblik på at opnå en tilståelse fra modparten. Den nye civile retsplejelov regulerer også materielle bevismidler. Dette kan være relevant inden for visse kategorier af civile sager (f.eks. skilsmisssager).

2.2 Hvad sker der efterfølgende, hvis dommeren imødekommer en anmodning fra en af parterne om bevisoptagelse?

Når retten har undersøgt, om de af parterne fremlagte beviser er antagelige, afsiger den en kendelse, der angiver de faktiske omstændigheder, som skal bevises, de tilladte beviser og parternes forpligtelser vedrørende deres fremlæggelse. Beviserne fremlægges så vidt muligt på det retsmøde, hvor de bliver tilladt.

Bevisoptagelsen er reguleret af en række grundlæggende regler: Beviserne fremlægges i den af retten fastlagte rækkefølge. Beviserne fremlægges så vidt muligt på det samme retsmøde. Beviserne optages forud for drøftelserne om sagens realitet. Beviser og modbeviser fremlægges så vidt muligt samtidig.

Beviserne optages på et offentligt retsmøde ved den ret, der behandler sagen, medmindre andet er fastsat ved lov. Hvis beviser af objektive grunde kun kan optages et andet sted, kan de på baggrund af en retsanmodning optages af en ret i samme instans eller en ret i lavere instans, hvis der ikke findes en ret i samme instans det pågældende sted.

2.3 I hvilke tilfælde kan en anmodning fra en af parterne om bevisoptagelse afvises af retten?

Beviser må kun anvendes, hvis de opfylder visse betingelser vedrørende deres lovlighed (legalitate), sandhed (verosimilitate), relevans (pertinentă) og overbevisende karakter (concludentă). For så vidt angår lovligheden skal de fremlagte beviser udgøre et bevis ifølge loven, og de må ikke være forbudt ifølge loven. For så vidt angår sandheden må de fremlagte beviser ikke være i strid med de almindeligt anerkendte naturlove. For så vidt angår relevansen skal beviserne være relateret til sagens genstand, dvs. til de forhold, som skal underbygges til støtte for de af parterne fremsatte begæring og svarskifter. For at kunne tillades skal beviser desuden være sandsynlige og formodes at kunne bidrage til en afgørelse i sagen.

Retten skal afvise en begæring om fremlæggelse af et dokument som bevis, når indholdet af dokumentet vedrører strengt personlige forhold vedrørende en persons værdighed eller privatliv, når dokumentets fremlæggelse ville tilsidesætte tavshedspligten eller kunne give anledning til en straffesag for den pågældende part, partens ægtefælle, blodslægtninge eller besvogrede i til og med tredje led.

Vidneforklaringer er ikke tilladt som bevis for retshandler til en værdi af over 250 RON, for hvilke der ifølge loven kræves skriftlige beviser. Vidneforklaringer er heller ikke tilladt, hvis de strider mod indholdet i et forbundet dokument.

Beviser fremlægges af sagsøger i begæringen eller af sagsøgte i svarskriftet. Retten kan kræve og tillade beviser, som ikke fremlægges på denne måde, i følgende situationer: Behovet for beviset opstår på grund af en ændring i kravet, behovet for beviset opstår under retsforhandlingerne, og parten kunne ikke have forudset det, parten gør gældende over for retten, at den af en gyldig grund ikke kunne fremlægge de krævede beviser inden for den fastsatte frist, bevisoptagelsen medfører ikke en udsættelse af sagen, og alle parter har givet deres udtrykkelige samtykke.

2.4 Hvilke forskellige bevismidler findes der?

En retshandel eller et forhold kan bevises ved hjælp af dokumenter, vidner, formodninger, en tilståelse fra en af parterne (på partens eget initiativ eller i forbindelse med afhøringen), sagkyndige erklæringer, materielle beviser, besigtigelser eller andre former for beviser som fastsat ved lov.

2.5 Hvad er procedurerne for vidneforklaringer, og adskiller de sig fra procedurerne for udtalelser fra sagkyndige? Hvad er reglerne for afgivelse af skriftlig forklaring og fremlæggelse af sagkyndiges rapporter/udtalelser?

Vidner foreslås af parterne, enten af sagsøgeren i begæringen eller af sagsøgte i svarskriftet. Når vidneforklaringen er blevet tilladt, indkalder retten vidnerne til afhøring.

Såfremt retten finder det nødvendigt at indhente udtalelser fra specialister for at afklare forholdene, udpeger den på parternes anmodning eller af egen drift en eller tre sagkyndige og afsiger en kendelse, der angiver de aspekter, inden for hvilke de skal afgive deres udtalelse, og fristen for udarbejdelse af deres sagkyndige erklæring. Den sagkyndiges konklusioner indføres i en sagkyndig rapport. Det er muligt på parternes eller rettens anmodning at få en anden sagkyndig til at udarbejde en ny sagkyndig rapport, hvis anmodningen er behørigt begrundet.

For så vidt angår dokumentbeviser kan parterne indgive de dokumenter, som de ønsker at anvende under retssagen, i form af bekræftede kopier. Parterne skal desuden være i besiddelse af originalerne og kunne fremvise dem i retten på forlangende. I modsat fald tages der ikke højde for dokumenterne. Retten kan kræve fremvisning af et dokument i modpartens besiddelse, hvis dokumentet er fælles for sagens parter, hvis modparten selv har henvist til dokumentet under sagen, eller hvis parten er forpligtet til at fremlægge det. Hvis en part er i besiddelse af et dokument, og det ikke kan fremlægges i retten, kan der udpeges en dommer, så parterne i dommerens nærvær kan gennemgå dokumentet der, hvor det befinder sig. Hvis det er i en tredjeparts besiddelse, kan denne blive indkaldt som vidne og anmodet om at fremlægge dokumentet.

Beviserne optages for lukkede døre for den ret, der behandler sagen. Når beviserne skal optages et andet sted, vil de blive optaget af en dertil bemyndiget ret i samme instans eller i en lavere instans, såfremt der ikke findes en ret i samme instans det pågældende sted. Hvis bevistypen tillader det, og parterne giver deres samtykke, kan den ret, som optager beviserne, undlade at indkalde parterne.

2.6 Har visse procedurer for bevisførelse større vægt end andre?

Alle bevismidler har lige stor værdi undtagen i sager, som udtrykkeligt er fastsat ved lov.

Parterne anerkender ofte officielle dokumenter (*forma autentică*) på grund af de dermed forbundne fordele, herunder en formodning om ægthed, som gør, at den part, der påberåber sig et officielt dokument, er fritaget for bevisbyrden.

2.7 Er visse procedurer for bevisførelse obligatoriske, når bestemte forhold skal bevises?

Ved retshandler med en værdi på over 250 RON er kun dokumentbeviser tilladt, dog med visse undtagelser, hvor vidneforklaringer også anerkendes.

Et officielt dokument udgør — indtil det eventuelt erklæres falsk — et afgørende bevis for de forhold, som den person, der har bekræftet dokumentets ægthed, har fastlagt efter lovgivningen. Udtalelser fra parterne, som er registeret i et officielt dokument, gælder kun som bevis, indtil de modbevises.

Såfremt der foreligger formodninger, som er overladt til rettens skøn, kan retten alene gøre dem gældende, hvis de har vægt og styrke til at sandsynliggøre det påståede forhold. Sådanne formodninger anerkendes dog kun, når vidneforklaringer er tilladt ifølge loven.

2.8 Er vidner ved lov forpligtet til at afgive forklaring?

Se svaret på spørgsmål 2.11.

2.9 I hvilke tilfælde kan de nægte at afgive forklaring?

Den civile retsplejelov fastlægger ikke de grunde, som et vidne kan anføre for at undlade at afgive forklaring, men omhandler alene de personer, der ikke kan afhøres som vidner, og personer, som er fritaget for at afgive forklaring. Se svaret på spørgsmål 2.11.

2.10 Kan en person, der nægter at afgive forklaring, straffes eller tvinges til at afgive forklaring?

Et indkaldt vidne, som ikke møder op, eller som nægter at afgive forklaring eller aflægge ed, vil blive idømt en bøde af retten. Når et vidne undlader at efterkomme den første indkaldelse, kan retten udstede en retskendelse for at få personen bragt til retten (*mandat de aducere*). I hastesager kan retten udstede en sådan retskendelse med henblik på det første retsmøde.

Såfremt en person ikke møder op eller nægter at afgive forklaring, kan retten tage det som en tilståelse eller som et indledende bevis til fordel for den part, som har foreslået vidnet indkaldt.

2.11 Er visse personer fritaget for at afgive vidneforklaring?

Følgende kan ikke afhøres som vidner: blodslægtninge og besvogrede i til og med tredje led, ægtefæller, tidligere ægtefæller, forlovede eller samlevende, personer, som har et fjendtligt forhold eller et interesseforhold til en af parterne, umyndige eller umyndiggjorte personer og personer, der er dømt for at have begået mened. I retssager, der vedrører slægtskab, skilsmisse eller andre familiemæssige forhold, kan retten afhøre blodslægtninge og besvogrede med undtagelse af slægtninge i nedstigende linje.

Følgende er fritaget for at afgive vidneforklaring:

- præster, læger, farmaceuter, advokater, notarer, stævningmænd, mæglere, jordemødre og sygeplejersker og andre fagfolk, som ifølge loven er underlagt tavshedspligt med hensyn til forhold, som de får kendskab til under udøvelsen af deres erhverv, også når de har indstillet deres aktivitet
- dommere, anklagere og tjenestemænd, også når de har indstillet deres aktivitet, vedrørende fortrolige oplysninger, som de har fået kendskab til under deres embedsperiode
- personer, som gennem deres svar ville udsætte sig selv, deres slægtninge, deres ægtefælle, tidligere ægtefælle osv. for strafferetlig forfølgning eller ville hænge dem ud offentligt.

2.12 Hvad er dommerens og parternes rolle ved afhøring af vidner? Under hvilke omstændigheder kan et vidne afhøres ved brug af videomøde og andre tekniske hjælpemidler?

Retten indkalder vidnerne og afgør, i hvilken rækkefølge de skal afhøres. Inden et vidne afhøres, skal det identificeres og aflægge ed. Vidnerne skal afhøres hver for sig. Et vidne besvarer først spørgsmål, som stilles af retspræsidenten, og derefter med præsidentens tilladelse spørgsmål, som stilles af den part, som har foreslået vidnet indkaldt, og dernæst af modparten. Et vidne, som ikke kan møde op i retten, kan afhøres på det sted, hvor vedkommende befinder sig.

Der er ingen lovbestemmelser om lyd- eller videooptagelser af vidneforklaringer, men sådanne optagelser er tilladt. De kan efterfølgende transskriberes på anmodning fra den interesserede part i overensstemmelse med loven.

3 Vurdering af beviset

3.1 Kan retten tage hensyn til beviser, som en part har tilvejebragt på ulovlig vis?

Hvis den part, der har fremlagt et dokument, insisterer på at benytte det, selv om det påstås at være falsk, og denne påstand ikke er blevet trukket tilbage, og der findes indicier på, hvem der står bag forfalskningen, eller eventuelle medskyldige, kan retten udsætte sagen og med det samme sende det angiveligt falske dokument til den kompetente anklagemyndighed sammen med den til formålet udarbejdede protokol, for at få forfalskningen undersøgt. Hvis der ikke kan anlægges en straffesag, eller straffesagen ikke kan videreføres, foretages undersøgelsen af en civil ret.

Retten vil i øvrigt idømme en person, der i ond tro rejser indsigelse mod et dokumentets udarbejdelse eller

underskrift eller mod ægtheden af en lyd- eller videooptagelse, en bøde.

Ved vurderingen af vidneudsagn tager retten vidnets oprigtighed i betragtning samt de omstændigheder, hvorunder vidnet fik kendskab til de forhold, det aflagde vidneudsagn om. Såfremt retten har mistanke om, at et vidne har afgivet falsk forklaring eller er blevet bestukket, udarbejder den en rapport og henviser sagen til den kompetente instans.

3.2 Tillægges en parts egen forklaring værdi som bevismiddel?

Hvis en af parterne erkender et forhold, som modparten har anvendt som grundlag for sin begæring eller sit svarskrift, udgør denne erkendelse en tilståelse. En tilståelse afgivet i retten udgør et fuldgyldigt bevis mod den person, som afgiver den. Retten skal tage den samlede tilståelse i betragtning og kan ikke udskille dele af den, medmindre de vedrører forskellige forhold, som ikke er indbyrdes forbundet. En tilståelse afgivet uden for retten er underlagt rettens skøn. Den er underlagt bestemmelserne om antagelighed og bevisoptagelse, som regulerer andre bevismidler efter de almindelige retsregler.

Retten kan anmode om at få parterne afhørt om personlige forhold, som formodes at ville bidrage til sagens afslutning.

Relevante links

<https://www.just.ro>

■ Sidste opdatering: 08/09/2021

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.